

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

№ 11-03-0078
София, 22.07. 1993 г.
Пощ. код 1040 - Телекс 22 727
Телефакс - 501148

60
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Вх. № 39/20.14/93г.
Дата 23. VII 1993г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е
НА МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Г.н. П. Делев
23. VII 1993г.

ОТНОСНО: к.д. №14/93 по искането на
задължително тълкуване на
чл.18, ал.4 от Конституцията на
Република България

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

ИЗРАЗЯВАМЕ НАДЕЖДА, ЧЕ ПРИ ПОСТАНОВЯВАНЕ НА
РЕШЕНИЕТО ПО К.Д. №14/93, ОБРАЗУВАНО ПО ИСКАНЕ НА МИНИ-
СТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ЗА ДАВАНЕ НА ЗАДЪЛ-
ЖИТЕЛНО ТЪЛКУВАНЕ НА РАЗПОРЕДБАТА НА ЧЛ.18, АЛ.4 ОТ КОН-
СТИТУЦИЯТА, ОТНОСНО ПРОИЗВОДСТВОТО НА "БИОЛОГИЧНО СИЛНО
ДЕЙСТВАЩИ ВЕЩЕСТВА", ЩЕ ВЗЕМЕТЕ ПОД ВНИМАНИЕ СЛЕДНОТО
СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ:

ТЕКСТЪТ НА ЧЛ.18, АЛ.4 ПРЕДВИЖДА ВЪЗМОЖНОСТ
ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ДЪРЖАВЕН МОНОПОЛ ВЪРХУ ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОИЗ-
ВОДСТВА. ЧРЕЗ НЕГО СЕ ОГРАНИЧАВА СВОБОДНОТО ПРЕДПРИЕМА-
ЧЕСТВО И ТЪРГОВИЯ, ПОРАДИ КОЕТО КОНСТИТУЦИЯТА ДОПУСКА
УСТАНОВЯВАНЕТО МУ САМО С ОГЛЕД ЗАЩИТАТА НА НАЦИОНАЛНАТА
СИГУРНОСТ /МОНОПОЛА ВЪРХУ ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ, НАЦИО-
НАЛНИТЕ ПОЩЕНСКИ И ДАЛЕКОСЪБОЩИТЕЛНИ МРЕЖИ, ИЗПОЛЗУВАНЕТО

НА ЯДРЕНА ЕНЕРГИЯ/, ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ/МОНОПОЛА ВЪРХУ ПРОИЗВОДСТВОТО НА РАДИОАКТИВНИ ПРОДУКТИ, ВЗРИВНИ И БИОЛОГИЧЕСКО СИЛНО ДЕЙСТВАЩИ ВЕЩЕСТВА/.

ОСНОВЕН КОНСТИТУЦИОНЕН ПРИНЦИП Е, ЧЕ ДЪРЖАВАТА ТРЯБВА ДА ГАРАНТИРА ЖИВОТА И ПРАВАТА НА ЛИЧНОСТТА /чл.4,ал.2 от Конституцията/. Монополът върху производството на биологично силно действащи вещества е едно от средствата за обезпечаване на тези основни права на гражданите.

Бланкетният характер на правната норма, обаче, създава противоречива практика при прилагането ѝ, тъй като липсва точно определение на понятието "биологично силно действащи вещества".

При сравнителен анализ на този конституционен текст стигаме до извода, че това понятие обединява производството на широк спектър от вещества, но с един общ признак - биологически силното им въздействие, увреждащо здравето на човека или застрашаващо живота му. Това в пълна сила се отнася до действието на спиртните напитки, тютюна и тютюневите изделия. Не е случайно категоричното им включване от законодателя към групата на т.н. "упойващи вещества, увреждащи здравето на човека", в глава осма на Закона за народното здраве.

Не по-малко важен аргумент за запазването на монопола върху спирта и спиртните напитки е и специалното отношение на наказателния кодекс към престъпленията, извършени под въздействието на алкохол.

3.

ПАТОЛОГИЧНОТО АЛКОХОЛНО ОПИВАНЕ Е ОСТРО КРАТКО-ВРЕМЕННО ПСИХИЧЕСКО РАЗТРОЙСТВО, ОТНАСЯЩО СЕ КЪМ КАТЕГОРИЯТА НА ИЗКЛЮЧИТЕЛНИТЕ СЪСТОЯНИЯ, КОЕТО СЕ ПОЛУЧАВА В РЕЗУЛТАТ НА УПОТРЕБАТА НА СИЛНО ДЕЙСТВАЩОТО ВЕЩЕСТВО - АЛКОХОЛ. ДОРИ И НАЙ-ОБИКНОВЕНОТО АЛКОХОЛНО ОПИВАНЕ ОКАЗВА ОПРЕДЕЛЕНО ОТРИЦАТЕЛНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ПСИХИКАТА НА ЧОВЕКА.

МОНОПОЛНОТО ПРАВО НА ДЪРЖАВАТА ВЪРХУ ТЕЗИ ПРОИЗВОДСТВА, ОСВЕН КАТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСТИТУЦИОННАТА ГАРАНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА ЗДРАВЕТО И ЖИВОТА НА ГРАЖДАНИТЕ, ПРЕДСТАВЛЯВА И ЗАСИЛЕН КОНТРОЛ ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО НА СПИРТНИТЕ НАПИТКИ.

В ТАЗИ ВРЪЗКА, МОЛЯ, НАЗНАЧЕНАТА ЕКСПЕРТИЗА ДА ОТГОВОРИ НА СЛЕДНИТЕ ВЪПРОСИ: КАКВО Е ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ЧОВЕШКИЯ ОРГАНИЗЪМ НА АЛКОХОЛНИТЕ НАПИТКИ С ПОВИШЕНО СЪДЪРЖАНИЕ НА МЕТИЛОВ АЛКОХОЛ И КАКЪВ Е МЕХАНИЗЪМЪТ НА БИОЛОГИЧНОТО ИМ ВЪЗДЕЙСТВИЕ?.

СЧИТАМЕ ЗА НЕОБХОДИМО ДА ВИ УВЕРИМ, ЧЕ АКО ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПОНЯТИЕТО "БИОЛОГИЧНО СИЛНО ДЕЙСТВАЩО ВЕЩЕСТВО" НЕ БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ СПИРТНИТЕ НАПИТКИ, ТЮТЮНА И ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ, ТОВА ЩЕ ДОВЕДЕ ДО ОТМЯНА НА ЗАКОНА ЗА МОНОПОЛА ВЪРХУ СПИРТА И ПОДСЛАДЕНИТЕ СПИРТНИ НАПИТКИ И ТЪРГОВИЯТА С ПЛОДОВИ РАКИИ И ВИНА /ДВ БР.178/47 Г., ИЗМ. БР.93 И БР.234/48 Г. И БР.36/49 Г./ЧЛ.5, АЛ.2 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА/.

ОСВЕН ЧЕ ЩЕ ПРЕМАХНЕ ГАРАНЦИИТЕ ЗА ЗДРАВЕТО И ЖИВОТА НА ГРАЖДАНИТЕ, ТАЗИ ОТМЯНА ЩЕ ИМА ПРЯКО ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ И ВЪРХУ ПОСТЪПЛЕНИЯТА В БЮДЖЕТА ОТ ДАНЪЧНИ ПРИХОДИ ВЪРХУ ОБОРОТИТЕ НА АКЦИЗНИТЕ СТОКИ, КАКВИТО СА СПИРТНИТЕ НАПИТКИ, ТЮТЮНА И ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ.

4.

НА ОСНОВАНИЕ ИЗЛОЖЕНОТО, МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ СЧИТА, ЧЕ СА НАЛИЦЕ ДОСТАТЪЧНО АРГУМЕНТИ ДА СЕ ПРИЕМЕ, ЧЕ В ОБХВАТА НА ПОНЯТИЕТО "БИОЛОГИЧНО СИЛНО ДЕЙСТВАЩИ ВЕЩЕСТВА" ПОПАДАТ СПИРТНИТЕ НАПИТКИ, ТЮЮНА И ТЮЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ.

